

11 8/20/81

ВЕСЦІ

АКАДЭМІІ НАВУК БССР

СЕРЫЯ ГРАМАДСКІХ НАВУК 1984 № 1

Часопіс выдаецца з 1956 г.

Выходзіць шэсць разоў у год

Рэдакцыйная калегія:

М. В. БІРЫЛА (галоўны рэдактар),

Я. М. БАБОСАЎ, В. К. БАНДАРЧЫК, С. У. БУКЧЫН (адказны сакратар),
С. Р. ГАЛУЗА, А. І. ЖУРАЎСКІ, І. М. ІГНАЦЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара),

В. А. КАВАЛЕНКА, Ф. С. МАРЦІНКЕВІЧ,

С. В. МАРЦЭЛЕЎ (намеснік галоўнага рэдактара),

І. Я. НАВУМЕНКА, П. Ц. ПЕТРЫКАЎ, В. І. СЕМЯНКОЎ, Д. І. ШЫРАКАНАЎ

Адрас рэдакцыі:

220072, Мінск, Ленінскі пр., 66,

пакой 404, т. 39-44-37

ЗМЕСТ

Семянкоў В. І., Сторажаў М. В. Харчовая праграма і яе заканадаўчае забеспячэнне 3

ФІЛАСОФІЯ І САЦЫЯЛОГІЯ

Пруднік І. В., Філюкова Л. Ф. Сацыяльныя аспекты працоўнай дзейнасці калгаснага сялянства 11

Гераіменка У. А., Ханей Франк. Адзінства адпаведнасці, дапаўняльнасці і эквівалентнасці ў дынаміцы фізічных тэорый 18

ПРАВА

Русак Л. Р. Удасканалванне матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння будаўніцтва 26

Тагуноў Д. Я., Пратаповіч В. І. Суб'ектыўныя правы савецкіх грамадзян і індывідуальная працоўная дзейнасць 31

ЭКАНОМІКА

Глухаў Я. В. Рэгіянальныя аспекты павышэння эфектыўнасці выкарыстання паліўна-энергетычных рэсурсаў 39

Галаўко М. А. Умовы, крыніцы і шляхі ўдасканалення фарміравання асноўных невытворчых фондаў калгасаў 46

ГІСТОРЫЯ

Сяргеева Г. Г. Удзел навуковых устаноў Беларусі ў аграрна-прамысловым супрацоўніцтве СССР з краінамі сацыялістычнай садружнасці 54

Грыгор'еў Г. А. Камітэты сялянскіх таварыстваў узаемадапамогі БССР у капэратыўна-калгасным будаўніцтве (1924—1931 гг.)	61
Сямейных З. М. Перасяленчая палітыка царызму ў Беларусі ў 1900—1914 гг.	68
Шаблюк В. У. Феадальныя пасяленні XVI—XVIII стст. на р. Зэльвянцы	76

МАСТАЦТВАЗНАУСТВА

Друкт А. А. Драматургічная канцэпцыя оперы С. Картэса «Джардана Бруна»	81
--	----

ЛІТАРАТУРАЗНАУСТВА

Караткоў М. М. Аб жанрава-стылявых формах ранняй прозы М. Гарэцкага	91
Маслоўскі В. І. прырода гераічнага ў п'есе А. Макаёнка «Трыбунал»	96

МОВАЗНАУСТВА

Ляпёшкін В. У. Шматкампанентныя варыянтныя рады некаторых назоўнікаў у беларускай мове	103
Андрэеў А. М. Акустычныя характарыстыкі галосных у беларускай літаратурнай мове	109

ЛЮДЗІ САВЕЦКАЯ НАВУКІ

Член-карэспандэнт АН БССР Ніна Васільеўна Каменская (Да 70-годдзя з дня нараджэння)	118
---	-----

АНАТАЦЫІ ДЭПАНІРАВАННЫХ АРТЫКУЛАЎ

Изотко В. П. Функции общественного мнения в сфере государственной жизни	121
Сукало А. Е. Карательные органы и право — орудие царизма в борьбе с революционно-демократическим движением (1905 — февраль 1917 гг.)	121
Тарасов В. С. Концепция «политической культуры» как теоретическая основа апологии буржуазной политической системы	122
Креканэ М. Г. Профсоюзы Румынии в борьбе за установление и укрепление народно-демократического строя	122
Слобожанін В. П. Местные органы государственного управления в Белоруссии (1905 — февраль 1917 гг.)	123
Геронименко В. А. Философско-методологические аспекты генезиса и функционирования эквивалентных физических теорий	123
Захаров А. М. К. Маркс о роли категорий «деятельность», «труд», «производство» в изучении общества	124
Григорьев Г. А. Участие крестьянских обществ взаимопомощи БССР в культурной и общественно-политической жизни деревни (1924—1930 гг.)	125
Егорова И. Ю. Из истории театральных представлений на территории Белоруссии в XVIII в. (По театральным гравюрам Несвижа)	125

РЭЦЭНЗІІ

Бароўскі М. І. Праблема сацыяльнага дэтэрмінізму ва ўмовах развітога сацыялістычнага грамадства	126
Сяржынскі І. І. Эфектыўнасць навуковых даследаванняў	127

ІЗВЕСТИЯ АКАДЕМИИ НАУК БССР № 1

Серия общественных наук

Тэхнічны рэдактар В. А. Віценка

Здадзена ў набор 30.11.83. Падпісана да друку 24.01.84. АТ 65012. Фармат 70×108^{1/16}. Высокі друк. Друк. арк. 8,0. Ум. друк. арк. 11,20. Ум. фарб.-адб. 11,72. Ул.-выд. арк. 12,0. Тыраж 461 экз. Зак. № 1885

Выдавецтва «Навука і тэхніка» Акадэміі навук БССР і Дзяржаўнага камітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. 220600. Мінск, Ленінскі праспект, 68. Друкарня імя Фрэнцыска (Георгія) Скарыны выдавецтва «Навука і тэхніка». 220600. Мінск, Ленінскі праспект, 68.

© Выдавецтва «Навука і тэхніка». Весці АН БССР, серыя грамадскіх навук, 1984.

ВЕСЦІ

АКАДЭМІІ НАВУК БССР

СЕРЫЯ ГРАМАДСКІХ НАВУК 1984 № 2

Часопіс выдаецца з 1956 г.
Выходзіць шэсць разоў у год

Рэдакцыйная калегія:

М. В. БІРЫЛА (галоўны рэдактар),
Я. М. БАБОСАЎ, В. К. БАНДАРЧЫК, С. У. БУКЧЫН (адказны сакратар),
С. Р. ГАЛУЗА, А. І. ЖУРАЎСКІ, І. М. ІГНАЦЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара),
В. А. КАВАЛЕНКА, Ф. С. МАРЦІНКЕВІЧ,
С. В. МАРЦЭЛЕУ (намеснік галоўнага рэдактара), І. Я. НАВУМЕНКА,
П. Ц. ПЕТРЫКАЎ, В. І. СЕМЯНКОЎ, Д. І. ШЫРАКАНАЎ

Адрас рэдакцыі:

220072, Мінск, Ленінскі пр., 66,
пакой 404, т. 39-44-37

ЗМЕСТ

Навуменка І. Я. Грамадскія навукі — на ўзровень патрабаванняў развітога сацыялізма 3

ФІЛАСОФІЯ І САЦЫЯЛОГІЯ

Кароль В. А. Аб грамадскай прыродзе патрэбнасцей 10

ПРАВА

Сядзельнікаў І. П. Да пытання аб даступнасці заканадаўства 17
Сокал С. Ф. Палітыка-прававыя погляды А. А. Алізароўскага 24

ЭКАНОМІКА

Казлоўскі В. У. Аб паняцці і вымярэнні канчатковых вынікаў грамадскай вытворчасці 32
Карызна Н. У. Вызначэнне поўнай сацыяльна-эканамічнай эфектыўнасці, якая рэалізуецца работнікамі сельскагаспадарчага прадпрыемства 39

ГІСТОРЫЯ

Ермалаеў У. Ф. Работа КПБ па арганізацыі і набліжэнню навуковых даследаванняў да запатрабаванняў прамысловасці (1959—1965 гг.) 47
Стужынская Н. І. Гістарыяграфія Кастрычніцкай рэвалюцыі на Беларусі (1917 — сярэдзіна 30-х гадоў) 54
Лойка П. А. Рэнта ў прыватнаўласніцкіх маёнтках другой палавіны XVI—XVIII стст. 60
Гурын М. Ф., Лашанкоў М. І. Гарадзішча Ліпнякі 67

МАСТАЦТВАЗНАУСТВА

- Чацінова Р. П. Асаблівасці ўвасаблення тэмы працы ў беларускім савецкім жывапісе 74

ФАЛЬКЛАРЫСТЫКА

- Барабанова Л. П. Сюжэтны склад усходнеславянскіх навілістычных казак 81

МОВАЗНАУСТВА

- Дземчанка А. І. Аб методыцы падачы кантэксту ў канкардансе пісьменніка 89
Даніловіч М. А. Марфалагічная характарыстыка прыметнікавых фразеалагізмаў 92
Захарава В. Г. Комплексная намінацыя тэрмінаполя «аўтамабілебудаўніцтва» 97

ПУБЛІКАЦЫІ, ПАВЕДАМЛЕННІ

- Янушкевіч І. І. Новыя дакументы пра В. Дуніна-Марцінкевіча 104

ЛЮДЗІ САВЕЦКАЙ НАВУКІ

- Адамовіч А. М., Каваленка В. А. Вучоны і настаўнік (Да 80-годдзя з дня нараджэння акадэміка АН БССР В. В. Барысенкі) 112

АНАТАЦЫІ ДЭПАНІРАВАННЫХ АРТЫКУЛАЎ

- Сауванен А. О. Антимонополистические союзы в стратегии Германской коммунистической партии 114
Скоропанова И. С. Лирический герой поэзии А. Тарковского 114
Литвинович А. Ф. Белорусские фольклорные материалы на страницах ежегодника «Zbiór wiadomości do antropologii krajowej» 115
Перепелица З. В. Семантико-синтаксические средства реализации подтекста в драме Юджина О'Нила «Long Day's Journey Into Night» 115
Красюк В. Ф. Антиклерикальные выступления и формирование атеистического мировоззрения трудящихся Белоруссии в период империализма 116
Гончар В. И. Экономическая сущность и правовая природа внутрихозяйственного расчета 116
Левшунов С. Е. Становление системы органов БССР по руководству культурным строительством 117

РЭЦЭНЗІІ

- Матусевіч А. У., Сільчанка М. У. Савецкая дзяржаўнасць у лютэры філасофска-прававога аналізу 118
Няхай М. В. Даследуючы заканамернасці сацыялістычнага рэалізму 119
Бандарэнка Т. П. Структурна-смантычны аналіз ва ўкраінскай лінгвістыцы 122

ХРОНІКА

- Баршчэўскі І. І. Сесія Агульнага сходу Акадэміі навук БССР 124

© Выдавецтва «Навука і тэхніка»,
Весні АН БССР, серыя грамадскіх навук, 1984.

ІЗВЕСТИЯ АКАДЕМИИ НАУК БССР № 2

серия общественных наук

Тэхнічны рэдактар І. В. Валахановіч

Здадзена ў набор 31.01.84. Падпісана ў друк 03.04.84. АТ 05033. Фармат 70×108/16. Высокі друк. Друк, арк. 8,0. Ум. друк, арк. 11,20. Ум. фарб.-алб. 11,72. Ул.-выд. арк. 12,0. Тыраж 633 экз. Зак. № 161.

Выдавецтва «Навука і тэхніка» Акадэміі навук БССР і Дзяржаўнага камітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю, 220600, Мінск, Ленінскі праспект, 68. Друкарня імя Францыска (Георгія) Скарыны выдавецтва «Навука і тэхніка», 220600, Мінск, Ленінскі праспект, 68.

ВЕСЦІ

АКАДЭМІІ НАВУК БССР

СЕРЫЯ ГРАМАДСКІХ НАВУК 1984 № 3

Часопіс выдаецца з 1956 г.
Выходзіць шэсць разоў у год

Рэдакцыйная калегія

М. В. БІРЫЛА (галоўны рэдактар),
Я. М. БАБОСАЎ, В. К. БАНДАРЧЫК, С. У. БУКЧЫН (адказны сакратар),
С. Р. ГАЛУЗА, А. І. ЖУРАЎСКІ, І. М. ІГНАЦЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара),
В. А. КАВАЛЕНКА, Ф. С. МАРЦІНКЕВІЧ,
С. В. МАРЦЭЛЕУ (намеснік галоўнага рэдактара),
І. Я. НАВУМЕНКА, П. Ц. ПЕТРЫКАЎ, В. І. СЕМЯНКОЎ, Д. І. ШЫРАКАНАЎ

Адрас рэдакцыі:

220072, Мінск, Ленінскі пр., 66,
пакой 404, т. 39-44-37

ЗМЕСТ

Ігнаценка І. М. Бессмяротны подзвіг народа (Да 40-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў)	3
ФІЛАСОФІЯ І САЦЫЯЛОГІЯ	
Шыраканаў Д. І. Тэарэтычная аснова сучаснай гнэсеалогіі (Да 75-годдзя з дня выхаду ў свет кнігі У. І. Леніна «Матэрыялізм і эмпірыякрытыцызм»)	9
Рустамава М. Ц. У. І. Ленін аб сувязі рэлігіі і нацыяналізму	17
Мельнікава Л. М. Контркультура і эвалюцыя маладзёжнага пратэсту ў ЗША (60—70-я гады)	24
ПРАВА	
Крумінене К. П. Суадносіны цэнтралізаванага, галіновага і лакальнага метадаў рэгулявання працоўнай дысцыпліны	32
ЭКАНОМІКА	
Папельскі А. В. Эканамічная абумоўленасць грамадскіх фондаў спажывання	40
Карклінская Т. У. Ацэнка ўзнаўлення і выкарыстання асноўных вытворчых фондаў аўтатранспартных прадпрыемстваў	47
ГІСТОРЫЯ	
Бушчык Г. П. Грамадска-палітычная актыўнасць працоўных у перыяд выбараў у мясцовыя Саветы БССР у гады чацвёртай пяцігодкі (1946—1950 гг.)	55

Первачук Г. А. Ідэйна-палітычнае выхаванне і педагогічная перападрыхтоўка настаўніцкіх кадраў у Беларусі (1917—1919 гг.)	62
Зайцаў М. М. Барацьба беларускага сялянства супраць вінных водкупаў напярэдадні рэформы 1861 г.	67

МАСТАЦТВАЗНАЎСТВА

Дзягілеў Л. Я. Пошукі новых сродкаў выразнасці ў манументальным мастацтве Беларусі (другая палавіна 50-х — 60-я гады)	75
Голікава Л. Ф. Сімфанічная паэма «Нарач» У. Алоўнікава (да пытання ўвасаблення праграмы)	82

ЛІТАРАТУРАЗНАЎСТВА

Пячко Т. М. Сацыяльна-псіхалагічны вопыт Гарэцкага-празаіка	90
---	----

МОВАЗНАЎСТВА

Цімашэнка А. І. Агульны лексічны фонд: асноўныя аспекты і праблемы вывучэння	97
Якаўлеў С. М. Марфалагічныя элементы польскай мовы ў сістэме дзеяслова старабеларускай пісьменнасці	104

ПУБЛІКАЦЫІ, ПАВЕДАМЛЕННІ

Малінін А. С. Г. В. Пляханаў і М. К. Міхайлоўскі аб Глебе Успенскім	111
---	-----

АНАТАЦЫІ ДЭПАЊІРАВАННЫХ АРТЫКУЛАЎ

Мельникова Л. Л. Концепция контркультуры Ч. Рейча (критический анализ)	117
Бондарев В. Г. Причинность и целесообразность в биологических системах	117
Ракицкий В. А. Жанр народной драмы в театральном искусстве Белоруссии	118
Бурлыко В. Г. Акустическая вариативность звуков в речевом потоке	118

РЭЦЭНЗІІ

Габрусевіч С. А., Змітровіч І. А. Вялікая стваральная сіла сацыялізма	120
Лапец П. Д., Сташкевіч М. С. Галоўная апора партыі	121
Бабосаў Я. М., Адула Т. І. Карл Янсан — дзеяч міжнароднага пралетарскага руху	123
Карлюк А. С. Актуальнае даследаванне па метадалогіі навукі	124

ХРОНІКА

Снапкоўскі У. Е. Агульны сход АДДзялення грамадскіх навук АН БССР	127
---	-----

ВЕСЦІ

АКАДЭМІІ НАВУК БССР

СЕРЫЯ ГРАМАДСКІХ НАВУК 1984 № 4

Часопіс выдаецца з 1956 г.
Выходзіць шэсць разоў у год

Рэдакцыйная калегія:

М. В. БІРЫЛА (галоўны рэдактар),
Я. М. БАБОСАЎ, В. К. БАНДАРЧЫК, С. У. БУКЧЫН (адказны сакратар),
С. Р. ГАЛУЗА, А. І. ЖУРАЎСКІ, І. М. ІГНАЦЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара),
В. А. КАВАЛЕНКА, Ф. С. МАРЦІНКЕВІЧ,
С. В. МАРЦЭЛЕЎ (намеснік галоўнага рэдактара), І. Я. НАВУМЕНКА,
П. Ц. ПЕТРЫКАЎ, В. І. СЕМЯНКОЎ, Д. І. ШЫРАКАНАЎ

Адрас рэдакцыі:

220072, Мінск, Ленінскі пр., 66,
пакой 404, т. 39-44-37

ЗМЕСТ

ФІЛАСОФІЯ І САЦЫЯЛОГІЯ

- Бабосаў Я. М. Рабочы клас на этапе развітога сацыялізма 3
Красюк У. Ф. Фарміраванне атэістычнага светапогляду ў працоўных Беларусі ў перыяд рэвалюцыі 1905—1907 гг. 10

ПРАВА

- Семянкоў В. І., Ліпень Л. І. Правовое палажэнне прафсаюзных арганізацый вытворчых і структурных адзінак 17
Райдудзін А. Ц. Удасканалванне заканадаўства — неабходная ўмова яго эфектыўнасці 24
Саркісава Э. А. Папярэджальная функцыя савецкага крымінальнага права 31

ЭКАНОМІКА

- Марцінкевіч Ф. С. Праблемы вымярэння і планавання сацыяльна-эканамічнай эфектыўнасці вытворчасці ў аграпрамысловым комплексе 39
Фацееў У. С. Тэрытарыяльная арганізацыя вытворчых аб'яднанняў і развіццё сістэмы гарадскіх паселішчаў БССР 46

ГІСТОРЫЯ

- Ціханаў А. А. Удзел Беларускай ССР у эканамічных органах ААН у першыя пасляваенныя гады 54
Лешчанка Р. Ф. Беларусы ў Паволжы (канец XVI—XVII ст.) 61
Ліпніцкая В. Л. Крэменеапрацоўчыя майстэрні эпохі неаліту 67

ФАЛЬКЛАРЫСТЫКА І ЭТНАГРАФІЯ

Цішчанка І. К. Праграма П. В. Шэйна па збіранню фальклору	72
Фадзеева В. Я. Народная вышыўка канца XIX — пачатку XX ст.	77

ЛІТАРАТУРАЗНАУСТВА

Толчыкава Л. І. «Палеская хроніка» Івана Мележа: традыцыйнае і новае ў народным характары	84
Мархель У. І. Рамантычны фалькларызм паэтаў-філаматаў	89

МОВАЗНАУСТВА

Кунцэвіч Л. П. Эксперыментальнае вывучэнне акцэнтуацыі рускай і беларускай моў	98
Перапяліца З. В. Семантыка-сінтаксічныя сродкі ў аўтарскай рэалізацыі падтэксту	105

ЛЮДЗІ САВЕЦКАЙ НАВУКІ

Крамко І. І. Дарогай карпатлівай працы (Да 60-годдзя з дня нараджэння члена-карэспандэнта АН БССР А. І. Жураўскага)	111
---	-----

АНАТАЦЫІ ДЭПАНІРАВАННЫХ АРТЫКУЛАУ

Сергеева Г. Г. Деятельность профсоюзов Болгарии по повышению жизненного уровня трудящихся (60—70-е годы)	114
Самсонов П. В. Оценка как элемент текста (на примере английского языка)	114
Трофименко А. П. Генезис и современные проблемы астрофизики отонов	115
Тихонов О. А. Участие Белорусской ССР в деятельности ООН по перестройке международных экономических отношений на справедливой и демократической основе (1970—1983 гг.)	115
Козляков В. Е. Национальный вопрос в программных установках и политике эсеров	116
Рузов Л. Я. О развитии координации информационной работы в области общественных наук в БССР	116

РЭЦЭНЗІІ

Боўш В. І. Марксіска-ленінская канцэпцыя чалавека і яе практычнае ўвасабленне	118
Браім А. М. Гісторыка-этнаграфічныя рэгіёны Беларусі	119
Тамашэвіч Т. І. Фразеалагізмы ў стылістычным аспекце	121
Біч М. О., Абезгауз З. Е. Гісторыя расійскага пралетарыяту	122

ХРОНІКА

Баршчэўскі І. І., Сакевіч І. У. Гадавы Агульны сход Акадэміі навук Беларускай ССР	126
---	-----

ВЕСЦІ

АКАДЭМІІ НАВУК БССР

СЕРЫЯ ГРАМАДСКІХ НАВУК 1984 № 5

Часопіс выдаецца з 1956 г.
Выходзіць шэсць разоў у год

Рэдакцыйная калегія:

М. В. БІРЫЛА (галоўны рэдактар),
Я. М. БАБОСАЎ, В. К. БАНДАРЧЫК, С. У. БУКЧЫН (адказны сакратар),
С. Р. ГАЛУЗА, А. І. ЖУРАЎСКІ, І. М. ІГНАЦЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара),
В. А. КАВАЛЕНКА, Ф. С. МАРЦІНКЕВІЧ,
С. В. МАРЦЭЛЕЎ (намеснік галоўнага рэдактара),
І. Я. НАВУМЕНКА, П. Ц. ПЕТРЫКАЎ, В. І. СЕМЯНКОЎ, Д. І. ШЫРАКАНАЎ

Адрас рэдакцыі:

220072, Мінск, Ленінскі пр., 66,
пакой 404, т. 39-44-37

ЗМЕСТ

ФІЛАСОФІЯ І САЦЫЯЛОГІЯ

- Кузьмін С. В. Сацыялізацыя асобы як філасофска-сацыялагічная праблема 3
Пруднік І. В. Культурныя запатрабаванні сельскіх жыхароў і праблемы іх
задавальнення 8

ПРАВА

- Лубоўскі В. Я. Арганізацыя і ажыццяўленне дзяржаўнага кантролю за
рацыянальным выкарыстаннем і аховай вод 14
Драбязка Г. С. Праблемы спынення жылёвых праваадносін у жыллёва-
будаўнічых кааператывах 19

ЭКАНОМІКА

- Буднікава Л. П. Удасканаленне арганізацыі і кіравання будаўніцтвам аб'
ектаў навукі ў БССР 27
Лутохіна Э. А. Аб кіраванні эканамічнымі інтарэсамі 34

ГІСТОРЫЯ

- Карзенка Г. У., Якушэвіч С. С. Падрыхтоўка і рост навуковых кадраў
БССР ва ўмовах развіцця сацыялізма 41
Краўцова В. М. Рост насельніцтва гарадоў Магілёўскай губерні ў другой
палавіне XIX ст. 48
Белыкін Х. Ю. Хлебны гандаль Беларусі ў 60—70-х гадах XIX ст. 54

МАСТАЦТВАЗНАУСТВА

- Шамрук А. С. Аб фарміраванні сінтэзу ў беларускім мастацтве 20-х гадоў 61

ФАЛЬКЛАРЫСТЫКА

- Емяльянаў А. С. Эўфанія беларускай радзіннай паэзіі 69

ЛІТАРАТУРАЗНАУСТВА

- Ненадавец А. М. Роля фальклору ў станаўленні творчай індывідуальнасці Якуба Коласа 77
Тарэлкіна Н. В. Станаўленне стылю Францішка Багушэвіча 84

МОВАЗНАУСТВА

- Балоціна Н. А. Вытокі сучаснай этналінгвістычнай сітуацыі шматмоўнага горада ўсходняй Беларусі (на прыкладзе г. Гомеля) 92
Укружаскі М. І. Формы ліку ў канкрэтных і рэчывных назваўніках 99
Лавыш Т. А., Токарава І. І. Перадача нацыянальна-гістарычнага каларыту як спосаб ацэнкі мастацкага перакладу 105

АНАТАЦЫІ ДЭПАНІРАВАННЫХ АРТЫКУЛАУ

- Леднева А. С. Обмен передовым производственным опытом рабочего класса БССР с рабочими стран социалистического содружества 112
Курилева О. С. Понятие судебной практики 112
Семейных З. М. К вопросу о причинах крестьянских переселений и составе переселенцев из Белоруссии (1900—1914 гг.) 112
Горшковоз О. Д. Историко-художественные предпосылки и условия развития монументального искусства Белоруссии XVIII в. 113
Лазаревич А. А. Диалектика экстенсивного и интенсивного в познании структурной организации материального мира 113
Грохольская О. Г. Критерии эволюционного прогресса 114
Полыковский Л. А. Повышение эффективности разработки фундаментальных исследований и проблема оптимизма 114
Полыковский Л. А. Прогресс науки как фактор оптимизма 115
Котляров И. В. Регион как объект социально-экономического проектирования (структурно-функциональный анализ) 115
Греченков А. А. Государственное руководство советской потребительской кооперацией 116
Васіль Васільевіч Барысенкі 117

РЭЦЭНЗІІ

- Лыч Л. М. Вядучая тэма друку 119
Абрамовіч А. М. Удасканаленне кіраўніцтва капітальным будаўніцтвам 120
Марах Я. Н. Рабочы клас Беларусі ў другой палавіне XIX ст. 121
Казлоўскі П. Р., Штыхаў Г. В. Праблемы гісторыі сярэднявечага грамадства і дзяржавы 122
Чамярыцкі В. А. На пачатку ўсходнеславянскага кнігадруку 124

ХРОНІКА

- Снапкоўскі У. Е. Выдатны твор марксісцкай філасофіі 127

ВЕСЦІ

АКАДЭМІІ НАВУК БССР

СЕРЫЯ ГРАМАДСКІХ НАВУК 1984 № 6

Часопіс выдаецца з 1956 г.
Выходзіць шэсць разоў у год

Рэдакцыйная калегія:

М. В. БІРЫЛА (галоўны рэдактар),
Я. М. БАБОСАЎ, В. К. БАНДАРЧЫК, С. У. БУКЧЫН (адказны сакратар),
С. Р. ГАЛУЗА, А. І. ЖУРАЎСКІ, І. М. ІГНАЦЕНКА (намеснік галоўнага рэдактара),
В. А. КАВАЛЕНКА, Ф. С. МАРЦІНКЕВІЧ,
С. В. МАРЦЭЛЕЎ (намеснік галоўнага рэдактара), І. Я. НАВУМЕНКА,
П. Ц. ПЕТРЫКАЎ, В. І. СЕМЯНКОЎ, Д. І. ШЫРАКАНАЎ

Адрас рэдакцыі:

220072, Мінск, Ленінскі пр., 66,
пакой 404, т. 39-44-37

ЗМЕСТ

Бабосаў Я. М. Контрпрапаганда — важнае звяно ў сістэме ідэалагічнай
дзеянасці 3

ФІЛАСОФІЯ І САЦЫЯЛОГІЯ

Крывіцкі Л. В. Праблема суадносін макрасацыяльнага і мегакасімічнага ўз-
роўняў у сучаснай касмалогіі 11
Курыла С. В. Сацыяльная прырода самадзейнай мастацкай творчасці . . . 17

ПРАВА

Вітушка В. А. Правое рэгуляванне адносін па капітальнаму рамонту
будынкаў 24
Курылёва В. С. Удасканаленне прававых норм, якія рэгулююць рабочы
час і час адпачынку 32

ЭКАНОМІКА

Сантаровіч Г. А. Вольны час як сацыяльна-эканамічная катэгорыя 40
Мядзведзеў Я. К. Напямкі развіцця форм інтэграцыі акадэмічнай навукі
і вытворчасці 45

ГІСТОРЫЯ

Маразевіч В. Л. Удзел працоўных Беларусі ў савецкім будаўніцтве ў гады
трэцяй пяцігодкі (1938—чэрвень 1941 гг.) 53
Прымачук І. П. Развіццё міжнародных сувязей Беларускай ССР у галіне
адукацыі 59

МАСТАЦТВАЗНАЎСТВА

Міронаў М. А. Беларускі пейзажны жывапіс (1945—1955 гг.) 68
Шацінка Л. М. Колер у аб'ектах беларускага дойлідства 74

ЛІТАРАТУРАЗНАУСТВА

Мельнікава З. П. Асаблівасці ранняй лірыкі З. Бядулі	81
Шынкарэнка В. К. Прынцып гістарызму і яго мастацкая рэалізацыя ў творчасці У. Караткевіча	88
Леца К. І. Ля вытокаў рамантызму ў беларускай літаратуры XIX ст.	95

МОВАЗНАУСТВА

Выгонная Л. Ц. Слабанаціскныя словы ў беларускай літаратурнай мове	102
--	-----

ЛЮДЗІ САВЕЦКАЯ НАВУКІ

Няфёд У. І., Фядосік А. С. Вучоны і грамадскі дзеяч (Да 60-годдзя з дня нараджэння члена-карэспандэнта АН БССР С. В. Марцэлева)	111
Каістанцін Іванавіч Шабуня	113

АНАТАЦЫІ ДЭПАНАРАВАННЫХ АРТЫКУЛАУ

Чэрноруцкая Н. М. Понятне і віды юридическаго факта в советском трудовом праве	115
Стужинская Н. И. Изучение истории Великого Октября в Белоруссии в 30—50-е годы	115
Федорович Р. С. Из опыта Коммунистической партии Белоруссии по подготовке научно-педагогических кадров в технических вузах республики	116
Лосик Г. В. Сенсомоторная модель константного восприятия речи	116
Захарова В. Г. Структурно-семантический анализ сложных дериватов категории «процессы, способы действия» терминополья «автомобилестроение» в русском и белорусском языках	117
Демченко А. И. Синтаксическая организация текста как индикатор авторского стиля	117

РЭЦЭНЗІІ

Беркаў У. Ф., Паўлюкевіч В. І., Церлюкевіч І. І. Кантэкст і падтэкст як аб'екты лагічнага аналізу	118
Чайкіна Ю. І. Праблемы славянскай тапаніміі	119

ХРОНІКА

Снапкоўскі У. Е. Подзвігу народа жыць у вяках	121
Кузьмін С. В. Арганізацыя вольнага часу рабочай моладзі	122
Пералік артыкулаў, апублікаваных у часопісе «Весці АН БССР», серыя грамадскіх навук, за 1984 г.	124

XXV
значэн
гічнай
ажыцц
скай р
гаспад
вітога
больш
альнае
эканам
знаўцы
лення
даслед
сацыял
Вы
больш
саў, я
паліты
ідзе сё
і бурж
краіне
юць ш
нашы
Ма
ў раш
Плену
мэтап
эканам
дзеяна
паган
Парты
раскр
жыцц
кашто
сацыя
дысц
і ідэа
рабоц
права
твара
рысто
антыс
У
станов
бытав

ПЕРАЛІК АРТЫКУЛАЎ,
АПУБЛІКАВАННЫХ У ЧАСОПІСЕ «ВЕСЦІ АН БССР»,
СЕРЫЯ ГРАМАДСКІХ НАВУК, ЗА 1984 Г.

№ стар.	№ ар.
5 120	Абрамовіч А. М. Удасканаленне кіравання капіталізмам будаўніцтвам
2 112	Адамовіч А. М., Каваленка В. А. Вучоны і настаўнік (Да 80-годдзя з дня нараджэння акадэміка АН БССР В. В. Барысенкі)
1 109	Андрух А. М. Акустычныя характарыстыкі галасных у беларускай літаратурнай мове
4 3	Бабосаў Я. М. Рабочы клас на этапе развіцця сацыялізма
6 3	Бабосаў Я. М. Кантрапаганда — важнае звяно ў сістэме ідэалагічнай дзейнасці
3 123	Бабосаў Я. М., Адула Т. І. Карл Янсан — дзеяч міжнароднага пралетарскага руху
5 92	Балоціна Н. А. Вытокі сучаснай этналінгвістычнай сітуацыі шматмоўнага горада ўсходняй Беларусі (на прыкладзе г. Гомеля)
2 122	Бандарыка Т. П. Структурна-семантычны аналіз ва ўкраінскай лінгвістыцы
2 81	Барабанка Л. П. Склад усходнеславянскіх навістальных казак
1 126	Бароўскі М. І. Праблема сацыяльнага дэтрэмізму ва ўмовах развіцця сацыялістычнага грамадства
2 122	Баршчэўскі І. І. Сясія Агульняга сходу Акадэміі навук БССР
4 126	Баршчэўскі І. І., Саксін І. У. Галавы Агульнага сходу Акадэміі навук Беларускай ССР
5 54	Бейлін Х. Ю. Хлебны гандаль Беларусі ў 60—70-х гадах XIX ст.
6 118	Беркаў У. Ф., Паўлюкевіч В. І., Церкоўеў Г. І. Кантэкст і падтэкст як аб'екты лінгвістычнага аналізу
4 122	Біч М. О., Абэзгаў З. Е. Гісторыя расійскага пралетарыяту
3 117	Бондарев В. Г. Прычыннасць і цэлесаадраснасць у біялагічных сістэмах
4 118	Бойш В. І. Марксіска-ленінская канцэпцыя чалавека і яе практычнае ўвасабленне
4 119	Брам І. М. Гісторыка-этнаграфія рэгіёна Беларусі
5 27	Буднікова Л. П. Удасканаленне арганізацыі і кіравання будаўніцтвам аб'ектаў навукі ў БССР
3 118	Бурлако В. Г. Акустычная вар'яцкасць звуковых у рэчовым патоку
3 55	Бушчык Г. П. Грамадска-палітычная актыўнасць працоўных у перыяд выбараў у мясцовыя Саветы БССР у гады чвэртай п'яцігодкі (1946—1950 гг.)
5 117	Васіль Васілевіч Барысенка
6 24	Вітуска В. А. Прававое рэгуляванне адносін па капітальнаму рамонту будынкаў
6 102	Выгонная Л. Ц. Слабавіцкая сітуацыя ў беларускай літаратурнай мове
3 120	Габурун С. А., Змітровіч Т. А. Вялікая стваральная сіла сацыялізма
1 46	Галаўко М. А. Умовы, крыніцы і шляхі удасканалення фарміравання асноўных невяшчальных фондаў калгасаў
1 18	Герашэнка У. А., Ханей Франк. Алічэнства адпаведнасці, дапаўняльнасці і эквівалентнасці ў дачыненні фізічных тэорый
1 123	Героніменко В. А. Філасофско-металагічныя аспекты генезіса і функцыянавання эканамічных фізічных тэорый
1 39	Глушаў Я. В. Рэгіянальныя аспекты павышэння эфектыўнасці выкарыстання паліўна-энергетычных рэсурсаў
3 82	Голікава Л. Ф. Сімфанія паэма «Нарач» У. Алоўнікава (да пятага ўвасаблення праграмы)
2 116	Гончар В. І. Эканамічная сутнасць і правая прырода внутрыхозна-стаснага расчэпа
5 113	Горшков О. Д. Гісторыка-художественныя прадпосылкі і ўмовы развіцця монуменальнага мастацтва Беларусі XVIII в.
5 116	Греченков А. А. Государственное руководство советской потребительской кооперацией

Григорьев Г. А. Участие крестьянских обществ взаимопомощи БССР в культурно и общественно-политической жизни деревни (1924—1930 гг.)	1 125
Грохольская О. Г. Критерии этнологического прогресса	5 114
Грыгорыў Г. А. Камітэты сялянскіх таварыстваў узамеапарамоті БССР у кааператывна-калітасным будаўніцтве (1924—1931 гг.)	1 61
Гурын М. Ф., Лашчынюк М. І. Гардзішча Лінякі	2 67
Даніловіч М. А. Марфалагічная характарыстыка прыметнікавых фразеалагізмаў	2 92
Дземчанка А. І. Аб методыцы падачы кантэксту ў канкардансе пісьменніка	2 89
Демченко А. И. Синтаксическая организация текста как индикатор авторского стиля	6 117
Дзяліцкі Л. Я. Пошукі новых сродкаў выразнасці ў манументальным мастацтве Беларусі (другая палова 50-х—60-я гады)	3 75
Драбазка Г. С. Праблемы спынення жылёвых праваадрасноў у жылёва-будаўнічых кааператывах	5 19
Друкот А. А. Драматургічная канцэпцыя оперы С. Картэса «Джардана Бруна»	1 81
Егорова И. Ю. Из истории театральных представлений на территории Белоруссии в XVIII в. (По театральным гравюрам Несвижа)	1 125
Емельяну А. С. Эўфэма беларускай радзімнай паэзіі	5 69
Ермалясёў У. Ф. Работа КПБ па арганізацыі і набліжэнню навуковых даследаванняў да апартабаванай прамысловасці (1959—1965 гг.)	2 47
Зайцаў М. М. Баршча беларускага сялянства супраць вінных водкупаў напярэдадні рэформы 1861 г.	3 67
Захаров А. М. Маркс о роли категорий «деятельность», «труд», «производство» в изучении общества	1 124
Захарова В. Г. Комплексная назиманная тэрміналогія «аўтамабілізацыя будавання»	2 97
Захарова В. Г. Структурна-семантычны аналіз складаных дэрыватываў у руско-беларускім каляе	6 117
Ігнаценка І. М. Бессмысленные подвиги народа (Да 40-годдзя вызвалення Беларусі ад нацхка-фашысцкіх захопнікаў)	3 3
Изотко В. П. Функцыі грамадскага мерня ў сферы грамадска-эканамічнай жыццёвай	1 121
Казлоўскі В. У. Аб паянцы і выкарыстанні канчатковых вынікаў грамадскай вытворчасці	2 32
Калюшкі П. Р., Шышкаў Г. В. Праблемы гісторыі сярэньняковага грамадства і дзяржавы	5 122
Канстанцін Іванавіч Шабуня	6 113
Караткоў М. М. Аб жанрава-стылявых формах ранняй прозы М. Гартыка	1 91
Карпенка Г. У., Якушэвіч С. С. Падрыхтоўка і рост навуковых кадраў БССР ва ўмовах развіцця сацыялізма	5 41
Карпінская Т. У. Аўтарства ўзнікаючых асноўных вытворчых фондаў аўтарска-прадпрыемстваў	3 47
Карлюк А. С. Агульнае даследаванне па металалогіі навукі	3 124
Кароль В. А. Аб грамадскай прыродзе нарэбнасцей	2 10
Карызна Н. У. Вызначэнне пошука сацыяльна-эканамічнай эфектыўнасці, якая рэалізуецца работнікамі сельскагаспадарчага прадпрыемства	2 39
Козьяков В. Е. Национальный вопрос в программах установках и политиче эсеров	4 116
Когаров И. В. Регион как объект социально-экономического проектирования (структурно-функциональный анализ)	5 115
Крамко І. І. Дарогі карпалівай працы (Да 60-годдзя з дня нараджэння члена-карпаліва АН БССР А. І. Жураўскага)	4 111
Красов В. Ф. Антыярынальныя выступленні і фарміраванне агеініскага міравыянавання таварыстваў Беларусі ў перыяд імперыялізма	2 116
Красов У. Ф. Фарміраванне атэістычнага светапогляду ў працоўных Беларусі ў перыяд рэвалюцыі 1905—1917 гг.	4 10
Краўцова В. М. Рост насельніцтва гарадоў Магілёўскай губерні ў другой палове XIX ст.	5 48
Крэман М. Г. Профсаюзы Румыніі ў барабе за ўстаноўленне і ўкрэпленне народно-дэмакратычнага строя	1 122
Круцінне К. П. Сувастасныя цэнтрызаваанага, галіновага і ласкавага метаду рэгулявання працоўнай дысцыпліны	3 32
Крывіцкі Л. В. Праблема сувастасны макраскапічнага і мегакапічнага фарміравання ў сучаснай касмалогіі	6 11
Кузьмін С. В. Сацыялізацыя асобы як філасофска-сацыялагічная праблема	5 3
Кузьмін С. В. Арганізацыя асобнага часу рабочай моладзі	6 122
Кунішвіч Л. П. Эксперыментальнае вывучэнне акцэнтаў рускай і беларускай мовы	4 98

Master No. 2006-87557
LSS78-9002

Шамрук А. С. Аб фарміраванні сінтэзу ў беларускім мастацтве 20-х гадоў	5	61
Шынкярэнка В. К. Прынцып гістарызму і яго мастацкая рэалізацыя ў творчасці У. Караткевіча	6	88
Шыраканаў Д. І. Тэарэтычная аснова сучаснай гістэалогіі (Да 75-годдзя з дня выхату ў свет кнігі У. І. Леніна «Матэрыялізм і эмпірыякрытыцызм»)	3	9
Якаўлеў С. М. Марфалагічныя элементы польскай мовы ў сістэме дзеяслова старабеларускай пісьменнасці	3	104
Янушкевіч І. І. Новыя дакументы пра В. Дуніна-Марцінкевіча	2	104

ІЗВЕСТИЯ АКАДЕМИИ НАУК БССР № 6

серия общественных наук

Тэхнічны рэдактар С. А. Курган

Здадзена ў набор 04.10.84. Падпісана ў друк 05.12.84. АТ 05206. Фармат 70×108^{1/16}. Высокі друк. Ум. друк. арк. 11,20. Ум. фарб.-адб. 11,72 Ул.-выд. арк. 12,0. Тыраж 638 экз. Зак. № 1195.

Выдавецтва «Навука і тэхніка» Акадэміі навук БССР і Дзяржаўнага камітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. 220600. Мінск, Ленінскі праспект, 68. Друкарня імя Францыска (Георгія) Скарыны выдавецтва «Навука і тэхніка». 220600. Мінск, Ленінскі праспект, 68.